

Kurdology-Human Rights Catalogue

2023-2024

College/ Institute	Erbil Technical Administration College	
Department	Business Administration Techniques	
Module Name	Kurdology-Human Rights	
Module Code	KUR101	
Semester	First	
Credits	5	
Module type	Prerequisite ☐	Core ☐ Assist. ☐
Weekly hours	3	
Weekly hours (Theory)	(3)hr Class	(45)hr Workload
Weekly hours (Practical)	(0)hr Class	(0)hr Workload
Lecturer (Theory)	Hawzhen yassen khudhuer	
E-Mail& Mobile NO.	hawzheen.khudhur@epu.edu.iq	
Lecturer (Practical)		
E-Mail & Mobile NO.		

Course Book

ئامانجى ناساندنى مافەكانى مروۋقە بە شىۋەيەكى گىشتى و پوختا، ھەروھە بابەتەكان باسى ئە دەستپىكى پەرەسەندنى مافەكانى مروۋقە و جوئەى و ئاراستەى رەھەندەكانى ئە كۆمەنگەى مروۋقاىەتيدا، ھەروھە خستە روو و ديارىكردى ئاستى ياسا "ئاسمانى و ئايىنەكان و شارستانىيەكانە" ئە پابەندبوونىان بە بەھاو و بنەما گىشتىەكانى مافى مروۋقە، ھاوكت باسى پەرەسەندنى مافەكانى مروۋقە ئە قوناغ و سەردەمە جياوازەكانى، وەك سەدەكانى (ناوہراست و رۇشنگەرى و ھاوچەرخ) ھەروھە باس ئە دانپىدانانى نپودەوئتى بە مافەكانى مروۋقە ئە رىگای رىخراوہ نپودەوئتىەكادندا، ئە پىشەنگى ھەموويان دانپىدانانى رىكخراوى نەتەوہ يەكگرتوہكانە بە ماف و نازادىيەكان دەخەينە روو، ھەروھە باسى ديموكراسى و جورەكانى و مافى چارەى خۇنووسين و گىشت ئەو نەھامەتيانەى كە گەئەكەمان بەسەرى ھاتوہ ئە قوناغە جياوازەكانى ژيانى بە شىۋەى ئەنزال و جىنوسايد كە دژى مېلەتەكەمان كراوہ ئە ژير دەستى دەسەلاتە ستەم كراوہكانى دوا بەدواى يەك . ھەروھە ناساندنى جىندەرو تىۋەرەكانى .

Course Description

* با بەتى كوردۇ لۇجى بابەتتە كە باس لەزمان و ئەدەب و كل تورى نەتەوہ كەمان دەكات زيار بۇ ناساندنى زمانى دايك و ھەروھە ناساندنى شىۋەزار و دىالكتەكانى زمانى كوردىيە، بەدەر لەوہش باس لە بابەتەكانى ئەدەب دەكەين كە باس لە شىعر و پەخشان و فۆلكلورى كوردى و رۆلى رۆژنامەوانى لەسەردەمەكانى زوودا.

ھەروھە لەزماندا باس لە ئەرك و گریمانەكانى پەيدابوونى زمان دەكەين كە چۆن گەپتەتە ئەو بارەى ئىستاي، باس زمانى ستاندارد و شىۋەزارەكان دەكەين و ئاستەكانى زمان بەشىۋەيەكى پوخت باسى لپودەكرىت، كوردۇلۇجى ئامانجىكە زياتر بۇ ئەو قوتابيانەى كە بيانين و كورد نين تاوہكو زياتر لەرپىگەى ئەم بابابەتەوہ كورد بناسن.

<p>Course objectives</p>	<ul style="list-style-type: none"> • جەخت كۆرگەن ئەسەر دانىپىدانانى ئىۋدەۋىتى بە مافەكانى مەۋقۇ. • زىياتر جەختكۆرگەن ئەسەر پىنئاسەى ناۋەرۋكى مافەكانى مەۋقۇ، ئەۋ مافانەى ئە راگەياندەنە جىهانىيەكان سەبارەت بە مافەكانى مەۋقۇ راگەياندراۋە.. • رەھەندەكانى دەستەبەرى مافەكانى مەۋقۇ و پاراستىيان. • دىارى كۆرگەن و ئاشناكۆرگەن گە ئەكەمان بەۋ ستەمانى ئىپى كراۋە ئە قۇناغەكانى جىيا جىياى ژىيانى بە شىۋەى جىنۇسايد. • پىنئاسەى جىندەر و دىارى كۆرگەن تىۋەرەكانى. <p>*نامانجى ئىمە ئە بابەتى كۆردۆنۈرچى ناساندن و پىنئاسكۆرگەن زامانەكەيە بە شىۋەيەكى ئەكادىمى.</p> <p>*جەختكۆرگەنەۋە بۇ بەرەۋ پىشېردنى زامانەكەيە بۇ ناساندنى كلتورى ئەتەۋەكەمان و ناساندنى بەگۆپى ھەموو تاكېك .</p> <p>*ناساندنى ئەدەبى ئەتەۋەكەمان كەسامانىكى ئەبن ئەھاتۋى باب و باپىرا نمان و چەندىن سەدە ئە پىش ئىمەۋە، ناساندنىان جىگەى شانازىە بۇ كۆرد.</p>
<p>Student's obligation</p>	<p>لەسەر قوتابى پىۋىستە بەشدارى بەردەۋامىيان ھەپىت لە پىۋسەى وانەگوتنەۋەدا ئەۋىش بە ۋەلامدانەۋەى ئەۋ پىرسىارانەى كە لە لاين مامۇستاۋە ئاراستەيان دەكۆرپ، ھەرۋەھا ئەنجامدانى (چۋار)كۆپز و پىشكەشكۆرگەن سىمىنار و ئەنجامدانى ئەركى مالەۋە و راپۇرت و تاقىكۆرگەنەۋەى كۆتايى ۋەرز،</p>
<p>Required Learning Materials</p>	<p>بەكارھېنانى (پاۋەرپۆئىت)، لە رىگەى داتاشۋە، بۇ ناۋىشانە سەرەكەيەكان و سەردىر و پىنئاسە و پوختە و دەرئەنجامەكان، بۇ پۆلپىنكۆرگەن بەتەكان و راقە و روونكۆرگەنەۋەى خالە گىرگ و پىۋىستەكان و پىراى ھېنانەۋەى نمونەى پىۋىست لەسەر بابەتەكان. ھەرۋەھا بەكارھېنانى پىنۋوسى ماجىك و تەختەى سىپى، بەشدارىپىكۆرگەن قوتابىيان لە ھېنانەۋە و نووسىنەۋەى نمونەكاندا. ھاۋكات پىدانى سەرچاۋەى بەكەلك، بۇ ئەۋەى بتۋانرئ لەگەل موحازەرەكەدا ھاۋكارىك بى بۇ روونكۆرگەنەۋە و گەياندىن بەتەكە.</p>
<p>Assessment scheme</p>	<p>16% Mid Term (Theory and practical) 4% Quiz 40% Assignment (report, paper, homework, seminar..)</p>

	<p>25% final practical 15% final theory</p>
<p>Specific learning outcome:</p>	<p>١_ له دوای ته و او بوونی ئەم کۆرسە چاوهروانی ئەوه له قوتابییان دەکرێت که ده‌رگایه‌کی مه‌عریفی و زانستی بدۆزنه‌وه بۆ تیگه‌یشتن و ده‌ستخستنی زانیاری له‌سه‌ر نه‌ته‌وه‌که‌مان.</p> <p>٢. تیگه‌یشتن له چه‌مکی مافی مرۆف و ئەو مافانه‌ی که تاک شایه‌سته‌یه‌تین.</p> <p>٣. شماره‌زابوون له سه‌رچاوه نیشتمانییه‌کان وه‌کو ماده‌کانی ده‌ستور و په‌یماننامه هه‌ریمی و زیوده‌وله‌تییه‌کان.</p> <p>٤. شماره‌زابوون له رۆلی ده‌سته‌ی مافی مرۆف له هه‌ریمی کوردستان بۆ به‌دیوینانی مافه‌کانی تاکی کورد.</p> <p>٥- شارزابوون له زمان و کلتوری خۆیان.</p> <p>٦- په‌ره‌پێدان زیاتر به سامانی کلتوری نه‌ته‌وه‌که‌مان و بۆ زیندوو هێشتنه‌وه‌ی بۆ نه‌وه‌ی داها‌توومان.</p> <p>٧- زمان له هه‌موو جیهان پێناسی نه‌ته‌وه‌که‌یه‌تی، بۆ بزرنه‌بوون و به‌هێزبوونی زمانه‌که پێویسته په‌ره‌ی پێبدریت و زمانی ستاندارت بچه‌سپیندریت.</p>
<p>Course References:</p>	<p>١. <u>حقوق الانسان تطوره و مضمونه و حمايته</u>، د. رياض عزيز هادي، 2017</p> <p>٢. <u>البات التنظيم الدولي لحماية حقوق الانسان</u>، طاهر بو جلال، 2013</p> <p>٣. حقوق الانسان، د. ماجد راغب الحلو، دار الجامعة الجديدة، الاسكندرية، 2006.</p> <ul style="list-style-type: none"> • نوري ياسين هرزاني: مقدمة في الفولكلور الكردي، مطبعة شهيد ازاد هورامي، 2006. • فونادحه مه‌خورشيد، زمانكوردی (دابە شەبوونی جوگر افیای بودیالیکته‌کانی)، چاپخانه‌ی ئافاقی عه‌ره‌بیه، به‌غداد، 1985. • زبیربیلال اسماعیل، میژوو‌زمانی کوردی، و: یوسف ره‌نوف عه‌لی، به‌غداد، 1984. <p>کامل حه‌سه‌ن به‌سیروکه‌سانیت، زاره‌کوردیه‌کان، چاپخانه‌ی زانکۆی</p>

- کامل حەسەن بەسیر، زاراوەی کوردی، چاپخانەى زانکۆى سلێمانى، 1979.
- محمد معروف فتاح، زمانەوانى، دارالحکمه، 1990.
- هيمداد حوسين، ئەدەبىياتى فۆلكلۆرى کوردى، هەولێر، 2007.
- فەرهاد پیرپاڵ، کوردلەدیدی رۆژەهەڵاتنەسەکانەوه، چاپخانەى ششان، 2009.
- موسی محمد خدر، وینەى کوردلەسەرچاوەمێژوویە فارسییەکاندا، چاپخانەى رۆژەهەڵات، 2011.
- سەلام ناوخۆش، کوردۆلۆجى، چاپخانەى رۆژەهەڵات، هەولێر، 2010.
- * مامۆستا علائەددین سەججادی، مێژووی ئەدەبى کوردى، سنە.
- * کامەران موکرى (مەحمەد ئەحمەد تەها)، ئەدەبى فۆلكلۆرى کوردى، بەشى یەكەم، 1984.
- * دکتۆرە (شوکریە رسول ئیبراھیم)، ئەدەبى فۆلكلۆرى کوردى، بەشى دووهم، 1984.
- * دکتۆر مارف خەزەندەر، مێژووی ئەدەبى کوردى، بەرگی یەكەم، 2010.
- د. عیزەدین مستەفا رەسوول، مەلای جزیرى شتێك دەربارەى ژيان و بەرھەمى، چاپخانەى (دارالحکمه)، هەولێر، 1990.
- دکتۆر مارف خەزەندەر، مێژووی ئەدەبى کوردیەوه، چاپخانەى (المؤسسە العربیة للدراسات والبحوث)، بەغدا، 1984.
- ئەنوەر قادر محەمەد، لیریکای شاعیری گەورەى کورد (مەولەوى)، چاپخانەى سەردەم، سلێمانى، 2007.
- د. سالار عەزیزە محەمەد، هزرى فەلسەفى لە شیعری مەلای جزیرى دا، چاپخانەى موکریان، هەولێر، 2014.
- دکتۆر مارف خەزەندەر، دیوانى نالی، چاپخانەى (دارالحریه للطباعة)، بەغدا، 1977.
- پ.د. یوسف شەریف سەعید، زمانەوانى، چاپخانەى رۆژەهەڵات، هەولێر، 2011.
- د. شکرىە رسول، زمان و ئەدەبى کوردى، مطبعة جامعة صلاح الدين، 1987.
- رۆژنامەفانى، چاپخانەى وەزارەتى پەرەردە، ژمارە (4)، هەولێر، 2001.
- رفیق حلمى، شعرو ئەدەبىياتى کوردى، مطبعة التعليم العالى، هەولێر، 1988.
- * د. ئەوڕەحمانى حاجى مارف، رێزمانى کوردى، چاپخانەى کۆرى زانیارى عێراق، بەغدا، 1979.

★دیوانی شاعیر حاجی قادری کۆیی
★دیوانی شاعیر مه‌لای جزیری

Course topics (Theory)	Week	Learning Outcome	
<p>(چەمك و زاراوه‌ی جینۆساید)</p> <p>جۆره‌کانی جینۆساید</p> <p>جینۆسایدی بارزانیه‌کان.</p>		یه‌که‌م	
<p>کیمیای بارانکردنی هه‌له‌بجە‌ی شه‌هید</p> <p>تاییه‌تیه‌کانی زمان</p> <p>گریمانه‌کانی زمان</p>		دووهم	
<p>ئه‌و هۆکارانه‌ی وایکرد رژیمی به‌عس شاری هه‌له‌بجە‌ی کیمیایان بکات.</p> <p>کورتە میژووێه‌کی زمانی کوردی</p>		سێبەه‌م	
<p>مافی مرو‌ف (مافی هه‌له‌بژاردن)</p> <p>دیالیکته‌کانی زمانی کوردی</p>		چواره‌م	
<p>مافی خو‌پیشاندان</p> <p>ئه‌ده‌ب چیه‌؟</p> <p>پێنه‌ی ئه‌ده‌ب</p> <p>ره‌گه‌زه‌کانی ئه‌ده‌ب</p>		پینجەم	
<p>مافه‌کانی منداڵ چین؟</p> <p>چار‌نامه‌ی گه‌ردوونی تاییه‌ت به‌مافه‌کانی منداڵ</p> <p>جۆره‌کانی هۆنراوه</p> <p>کورتە میژووێه‌کی په‌خشانی کوردی</p>		شه‌شه‌م	

جۆرهكانى پەخشان		
قۇناغەكانى پاراستنى مافى مروۇف.	حەوتەم	
پەخشان و رۇژنامەگەرى كوردى		
مافى ئابوورى كۆمەلايەتى و روشنىيرى. ئەدەبى مىللى	هەشتەم	
ناساندنى جىندەر چەمك و پىناسە ژيانى شاعىران	نۆيەم	